

ISSN 1407-9321

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA

15. — 21. septembris

Pārmaiņas
Riebiņu
vidusskolā

3. lappusē

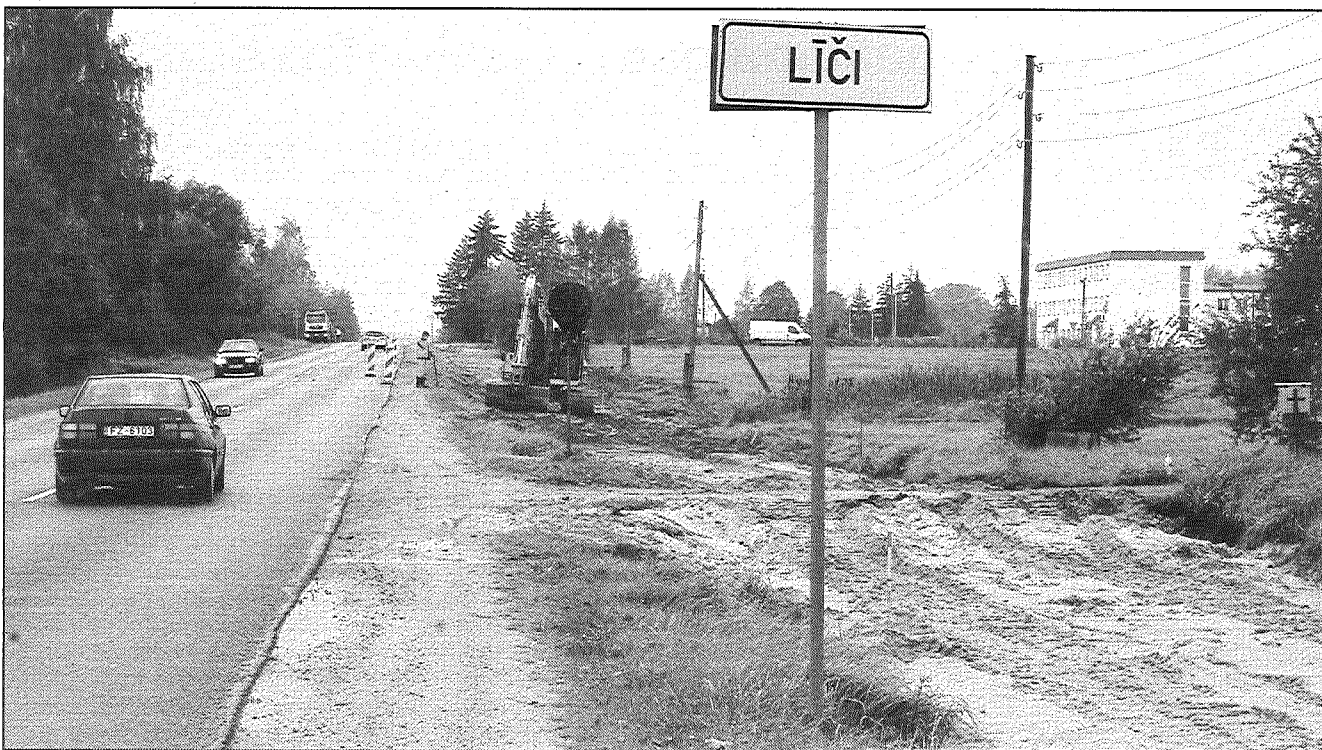
Citur
dara tā...

4. lappusē

Mīlo tēti,
paldies
tev

9. lappusē

Kļūdas projektā kavē gājēju ietves būvdarbus

● Iestājoties tumšiem rudens un ziemas vakariem, gājēji un velosipēdisti, kuri ikdienā mēro ceļu no Preiļiem uz Līčiem, bija cerējuši sagaidīt drošas pārvietošanās iespējas pa jauno ietvi no pilsētas robežas līdz ciematam. Nu tās būs jāgaida līdz 20. novembrim, kad beigsies domnieku pagarinātais būvdarbu termiņš akciju sabiedrībai «Ceļu pārvalde».

Preiļu novada domes speciālisti skaidro, ka kavēšanās iemesli ir kļūdas pirms gadiem sešiem izstrādātajā projektā. Atklājies, ka ietves būvdarbu vietā aptuveni 200 metru garumā atrodas vairākus metrus biezs kūdras slānis. Tagad projektētāji meklē risinājumu. Foto: A.Šņepsts

LAD ir sagatavojis atbalsta rīku lauksaimniekiem – zaļināšanas kalkulatoru

Lai lauksaimniekiem sniegtu atbalstu jauno zaļināšanas prasību ievērošanai, Lauku atbalsta dienests (LAD) ir sagatavojis īpašu Zaļināšanas kalkulatoru, informē LAD klientu daļa.

Kalkulatorā, ievadot informāciju par savu saimniecību, lauksaimnieks varēs uzzināt un aprēķināt, vai plānotās zaļināšanas prasības viņa saimniecībā ir ievērotas vai arī vēl ir jāveic papildus pasākumi. Kalkulatorā ir iespējams ievadīt informāciju par izvēlētajām kultūrām, kuras lauksaimnieks plāno audzēt, norādīt arī konkrētas platības, ievadīt ekoloģiski nozīmīgās platības un citu informāciju. Kalkulators automā-

tiski aprēķina, vai ir ievērota prasība par kultūraugu dažādošanu un vai ekoloģiski nozīmīgās platības atstātas pietiekamā apjomā.

Kalkulators ir pieejams LAD mājaslapā un LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā. Lai to izmantotu, nav nepieciešams būt LAD Elektroniskās pieteikšanās sistēmas (EPS) klientam.

LAD atgādina, ka, lai 2015. gadā saņemtu platību maksājumus pilnā apjomā, būs jāievēro zaļināšanas prasības. Pamatā platību maksājumi 2015. gadā sastāvēs no divām galvenajām daļām – vienotā platību maksājuma un maksājuma par klimatu un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi jeb zaļināšanu. Saimniecībām, kuru aramzemes platība

būs 10 hektāri un vairāk, zaļināšanas prasības būs jāievēro obligāti. Plašāka informācija par visām zaļināšanas prasībām un izņēmumiem ir publicēta LAD mājaslapā izvēlnē "Zaļināšana".

LAD aicina visus lauksaimniekus savlaicīgi reģistrēties EPS, jo 2015. gadā, lai pieteiktos platību maksājumu saņemšanai, lauksaimniekiem, kuru aramzemes platība būs 10 hektāri un vairāk, reģistrēties EPS vajadzēs obligāti.

Jautājumu un neskaidrību gadījumos var vērsties pēc konsultācijas jebkurā LAD klientu apkalpošanas centrā, rakstot e-pastu: klienti@lad.gov.lv, zvanot uz informatīvo tālruni 67095000 vai Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā.

NEAIZMIRSTIET ABONĒT

“NOVADNIEKU”
OKTOBRIM un
turpmākajiem
mēnešiem.

Abonēt var “Latvijas Pasta” nodaļās, pie pastniekiem, “Novadnieka” redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos, un interneta mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”.

Eiropas mobilitātes nedēļa Līvānu novadā

Šī gada Eiropas mobilitātes nedēļas sauklis ir «Mūsu ielas, mūsu izvēle», parādot iedzīvotāju iespējas pašiem veidot un attīstīt savas pilsētas vidi. Kā ik gadus, arī šoreiz Eiropas mobilitātes nedēļā aktīvi iesaistās Līvānu novads. Pirmais, mobilitātes nedēļas «iesildīšanas», pasākums ir Līvānu novada pašvaldības darbinieku nopietni nenopietnās spēles «Pelnušķītes sporta svētki», kas notiek šodien, 12. septembrī pie Latgales mākslas un amatniecības centra.

Nedēļas laikā no 16. līdz 22. septembrim akcijā «Uz skolu ar velosipēdu» piedalīsies novada skolēni, un «Uz darbu ar velosipēdu» iesaistīsies visi aktīvie darbinieki. Pašiem mazākajiem — pirmsskolas izglītības iestādes «Rūķīši» audzēkņiem darbosies satiksmes noteikumu skoliņa sadarbībā ar ceļu policiju, kā arī notiks ekskursija «Mazās pēdas jaunā takā», kurā piedalīsies arī sākumskolas «Laimiņa» bērni.

17. septembrī notiks gadskārtējais «Super-Dublis», bet 18. septembrī «Zaļā laboratorija» ar videi draudzīgām nodarbībām pieturēs pie bērnu darza «Rūķīši» un Latgales mākslas un amatniecības centra. Šajā dienā sadarbībā Ceļu satiksmes drošības direkciju varēs kārtot eksāmenu velobraucēja tiesību iegūšanai.

20. septembrī tiks atklāta aktīvās atpūtas taka «Dubna un Daugava». Uz to aicināts ikviens, kas atbalsta aktīvu un veselīgu dzīvesveidu. Atklāšanas pasākums sāksies pulksten 10.00 ar dalībnieku reģistrāciju. Pēc tam ikvienam tiks veikts asinsspiediena mērījums. Sekos iesildīšanās, nūjošanas aktivitātes, velokrosa sacensības sadarbībā ar velokluba «Livo». Parāli no pulksten 11.00 notiks aktivitātes bērniem. Visiem sacensību dalībniekiem paredzēts zupas virtuves cienasts, bet noslēgumā būs uzvarētāju apbalvošana. Takas izveidi un šīs dienas aktivitātes organizē biedrība «Sava kabata» Līvānu novada domes atbalstītā projekta «Aktīvās atpūtas takas «Dubna un Daugava» izveide» ietvaros.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Dombrovskim uztic EK viceprezidenta amatu, kā arī eiro un sociālā dialoga nozari

Eiropas Komisijas (EK) nākamais prezidents Žans Klods Junkers trešdien, 10. septembrī, paziņoja par komisāru portfeli sadalījumu jaunajā komisijā, kurā bijušajam Latvijas premjerministram Valdim Dombrovskim (V) ticis viens no viceprezidenta amatiem. No sešiem viceprezidentu amatiem četri tikuši bijušajiem premjeriem — Dombrovskim, Somijas Jirkki Katainenam, Igaunijas Andrusam Ansipam, un Slovēnijas Alenkaī Bratušekai, pārējie divi amati tikuši Kristalinai Georgijevai no Bulgārijas un Fransam Timmermansam no Nīderlandes. Dombrovskim līdz ar EK viceprezidenta amatu uzticēta atbildība par Eiropas Savienības eiro un sociālā dialoga nozari. Kā viceprezidents eiro un sociālā dialoga lomā Dombrovskis cieši sadarbosies ar citiem viceprezidentiem. Savā atbildības jomā viņš vadīs un koordinēs darbu ar vairākiem komisāriem — ekonomikas, finanšu, nodokļu un muitas politikas komisāru Pjēru Moskovisi, nodarbinātības, sociālo lietu, kvalifikācijas un darbspēka mobilitātes komisāru Marianni Teisenu, finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgus savienības komisāru Džonatanu Hilu, iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un mazo un vidējo uzņēmumu nozares komisāri Elžbetu Benkovsku, reģionālās politikas komisāri Korinu Kreču un tieslietu, patērētāju aizsardzības un dzimumu vienlīdzības komisāri Veru Jourovu. EK sastāvs būs formāli jāapstiprina Eiropas Parlamentam, kur balsojums paredzēts oktobrī.

Latvija joprojām ieņem desmito vietu pasaulē pēc pašnāvību skaita

Latvija joprojām ieņem desmito vietu pasaulē pēc mirstības pašnāvības gadījumā, tomēr šo traģisko nelaimi ir iespējams novērst, 10. septembrī, atklājot psihiskajai veselībai vērtīgu sociālo kampaņu "Nenovērsies", uzsvēra veselības aprūpes speciālisti. Psihiski uzvedības traucējumi ir viens no būtiskākajiem pašnāvību riska faktoriem, sacīja Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) sabiedrības veselības analītiķis Toms Pulmanis. Pētījumi liecina, ka aptuveni 90% pašnāvībās mirušo ir konstatējami kādi psihiski traucējumi. SPKC rīcībā esošā informācija liecina, ka Eiropas Savienībā vidēji katram trešajam iedzīvotājam ir kāda psihiska vai neiroloģiska saslimšana. Latvijā 2012. gadā ar šādām diagnozēm ārstēti 6,3% iedzīvotāju. Viens no psihisko traucējumu veidiem ir depresija, kuras izplatība 15 līdz 64 gadus vecu iedzīvotāju vidū Latvijā varētu būt 6,7%, tomēr ne visi vērsas pēc palīdzības, liecina SPKC dati.

Bērziņš: draudi Latvijai drošībai nav augstāki kā iepriekš

Neskatoties uz Krievijas agresiju Ukrainā, draudi Latvijai drošībai nav augstāki kā iepriekš, — tas secināts Nacionālās drošības padomes sēdē, telekonferencē LNT pastāstīja Valsts prezidents Andris Bērziņš. Latvijai sliktākais iespējams scenārijs varētu veidoties iekšēju nesaskaņu dēļ, nespējot novērtēt reālos draudus, jo militārā palīdzība no ārpuses būs "100% garantēta", uzsvēra politiķis un piebilda, ka par valsts ekonomisko un sociālo stabilitāti ir jābūt uzmanīgiem. Bērziņš stāstīja, ka neseno NATO sanāksmē Velsā viņš pārliecinājies, ka NATO izpratne par drošību reģionā ir vienota. Pēdējā samītā visvairāk tika spriests tieši par Baltijas drošības stiprināšanu, uzsvēra prezidents, kura vērtējumā, varam būt droši, ka Baltijas valstis pie NATO ārējām robežām būs nepieciešamais spēku apjoms uz nepieciešamo laiku. Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mōb. tālr. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058, mōb. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piekdien).

Pastāv priekšstats, ka labā nevar būt par daudz, bet tā var gadīties — grūtības iespējams izturēt daudz ilgāk nekā debesu svētlaimi.

Valdība atsaka atbalstu lauksaimniekiem

Otrdien, 9. septembrī, Ministru kabineta sēdē tika noraidīts Zemkopības ministrijas informatīvais ziņojums, kas būtu devis garantiju, ka valdība paredzētu pārejas posma valsts atbalstu (PPVA) turpmākajiem gadiem. Noraidīta arī lauksaimnieku prasība par nepieciešamo valsts atbalstu ciltsdarbam un kreditprocentu daļējai dzēšanai. Lauksaimnieki ir vilušies, ziņo biedrības «Zemnieku saeima» un Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes (LOSP) pārstāvji.

Sobrid šāds lēmums ir akūti nepieciešams, lai brīdī, kad iepirkuma cenas dramatiski krit, lauksaimnieki varētu palauties vismaz uz šo stabilo valsts atbalstu. Latvijas lauksaimniekiem tagad ir ļoti būtiski spēt konkurēt ar citu Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu lauk-

saimniekiem un sasniegt Latvijas nacionālajā attīstības plānā 2014. — 2020. gadam noteikto mērķi, tas ir, palielināt apsaimniekotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes īpatsvaru un efektivitāti. Biedrība «Zemnieku saeima» šādu Ministru kabineta rīcību uzskata par nepieņemamu, jo pirms nepilna mēneša, 18. augustā tiekoties ar lauksaimnieku organizācijām, premjere Laimdota Straujuma kopā ar ekspremjeru Valdi Dombrovski atbalstu apsolīja.

Lauksaimniecība ir bizness, kurā strādājošajiem jāsaikarā ar neparedzētiem un neietekmējamiem riskiem — neprognozējami laika apstākļi, dzīvnieku slimības un negaidītas situācijas ne tikai ES, bet arī pasaules tirgos bieži vien spēj pat iznīcināt saimniecības, nozares un ražošanas uzņēmumus. Kā vistiešākais pierādījums situācijas pēkšņai maiņai un ietekmei uz valsts tautsaimniecību ir nesensais Krievijas Federācijas aizliegums ievest lauksaimniec-

bas produktus, kā arī Āfrikas cūku mēris.

Bez tam atgādinām, ka sarunas par daudzgadu budžetu beidzās ar to, ka 2015., 2016. un 2017. gadā lauksaimnieki saņems mazāku atbalstu no ES nekā 2012. un 2013. gadā. Toreiz, lai nesamazinātu Latvijas ražotāju konkurētspēju, Valdis Dombrovskis panāca atļauju šo iztrūkumu kompensēt no nacionālā budžeta. Augustā dotais ministru prezidentes Laimdotas Straujuma solījums gan nenodrošināja, ka ar PPVA pilnībā tiks kompensēti zemie tiešmaksājumi, bet vismaz 2015. un 2016. gadā tie nesamazināsies.

Lauksaimnieku organizācijas aicina Ministru prezidentu nekavējoties pieņemt atbildīgu lēmumu, apzinoties to, ka Latvijas lauksaimnieki visu laiku ir bijuši un joprojām ir nevienlīdzīgā situācijā gan ES, gan valsts maksājumu apjoma ziņā.

Sagatavoja L.Kirillova

LPS domes sēdē vērš premjeres uzmanību uz problēmām nākamā gada pašvaldību budžeta veidošanā

Trešdien, 10. septembrī, notika Latvijas Pašvaldību savienības domes sēde, kurā novadu un pilsētu domju priekšsēdētāji vērsa Ministru prezidentes Laimdotas Straujumas uzmanību uz virkni problēmjautājumu, kas saistīti ar pašvaldību nākamā gada budžeta veidošanu, informē LPS sabiedrisko attiecību padomniece Maija Pētermane.

LPS priekšsēdis Andris Jaunsleinis uzsvēra pamatprincipu — pašvaldību pašu finanšu resursiem jābūt proporcionāliem pienākumiem un uzdevumiem, kas pašvaldībām noteikti ar likumu. Valstij, deleģējot savu funkciju vai uzdevumu izpildi, jāparedz tām atbilstošs finansējums, uzsver LPS.

Turklāt LPS joprojām pieturas pie viedokļa, ka pašvaldību attīstības plāno-

šanai vidējā termiņā ir jānodrošina proporcionāls pašvaldībām un valstij piekritošo nodokļu ieņēmumu sadalījums.

LPS ir pārliecināta, ka darbaspēka nodokļu samazināšana ir jāveic uz valsts budžetā ieskaitāmo nodokļu rēķina, bet gadījumā, ja tiek veiktas izmaiņas iedzīvotāju ienākumu politikā, samazinot to, pašvaldībām IIN ieņēmumu bāzes samazinājums tiek kompensēts pilnā apmērā, palielinot pašvaldību budžetā ieskaitāmo IIN daļu, kā arī kompensējot to ar citu nodokļu ieņēmumu ieskaitīšanu.

Ministru prezidentei Laimdota Straujuma sēdē pateicās par pašvaldību pārstāvju sniegto informāciju, taču atzina, ka vajadzību nākamā gada budžetā ir tik daudz, ka būs jāmeklē smagi kompromisi, lai tām visām atrastu finansējumu. Prioritātes budžeta veidošanā — pensijas, izglītība, veselības aprūpe

un arī aizsardzība.

Premjere gan pievienojās LPS priekšsēža un biedru izteiktajam bažam par kavēšanos ar jaunā pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likuma izstrādi un uzsvēra, ka nav apmierināta ar spēkā esošo likumu, kas, viņasprāt, nav uz atbilstību vērst.

Savukārt atbildot uz pašvaldību bažām par nevienlīdzīgu sadalījumu finansējuma sadalījumu pašvaldību un valsts autoceļiem 2015. gadā, Straujuma bilda, ka apspriedusi šo jautājumu ar satiksmes ministru Anriju Matīsu, kurš solījis meklēt iespējas pašvaldību daļu palielināt līdz 30%.

LPS dome nolēma tuvākajā laikā aicināt 12. Saeimas vēlēšanās kandidējošo partiju pārstāvjus uz diskusiju Latvijas Pašvaldību savienībā, aicinot formulēt un izteikt viedokli par pašvaldībām būtiskiem jautājumiem.

1. oktobrī indeksēs pensijas un atlidzības

2014. gada 1. oktobrī indeksēs visas pensijas (bez piemaksas) un atlidzības, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu un 25% no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procentiem. Indeksācijā piemēros indeksu 1,0274, informē Labklājības ministrijas (LM), ziņo Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste Viktorija Buraka.

"Dati liecina, ka inflācija šogad ir bijusi zema — 0,63%. Tāpēc, nosakot indeksu, redzam, ka jaunā pieeja pensiju indeksācijā ņem vērā ne tikai patēriņa cenu pieaugumu, bet arī 25% no apdrošināšanas iemaksu algas pieauguma, ir bijusi pareiza un pamatota. Pretējā gadījumā indekss būtu zemāks, līdz ar to arī pensijas apmēra pieaugums būtu salīdzinoši mazāks. Vienlaikus ir skaidrs, ka nākamajā pensiju indeksācijā ir jāņem vērā vismaz 50% no vidējā algu pieauguma, lai tomēr pensijas palielinā-

šanu tuvinātu vidējam algu pieaugumam valstī," uzsver labklājības ministrs Uldis Augulis.

Palielinās (indeksēs) pensijas un atlidzības vai to daļu, kas nepārsniedz 285 eiro. Tātad pensijām un atlidzībām, kas mazākas par 285 eiro, indeksēs visu apmēru. Savukārt tām pensijām un atlidzībām, kuras lielākas par 285 eiro, indeksēs daļu no pensijas vai atlidzības jeb 285 eiro.

Izņēmums ir politiski represētās personas, 1. grupas invalīdi un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, kuriem pensijas un atlidzības indeksēs neatkarīgi no to piešķirtā (pārreķinātā) apmēra.

Indeksācija attiecas uz vecuma pensiju, invaliditātes pensiju, izdienas pensiju un apgādnieka zaudējuma pensiju saņēmējiem, kā arī atlidzības par darbības zaudējuma un atlidzības par apgādnieka zaudējuma saņēmējiem, kuriem pensijas un atlidzības piešķirtas (pārreķinātas) līdz 2014. gada 30. septembrim.

Pārskatot pensiju un atlidzību, pie-

šķirto (pārreķināto) pensijas vai atlidzības apmēru vai daļu, kas nepārsniedz 285 eiro apmēru, reizinās ar indeksu 1,0274.

Piemēram, ja pensijas apmērs ir 290 eiro, tad indeksu piemēros pensijas daļai līdz 285 eiro, t.i. $285 \times 1,0274 = 292,81$ eiro. Pensijas daļa, kas pārsniedz 285 eiro (t.i., 5 eiro), netiks indeksēta. Tātad no 1. oktobra pensijas apmērs būs $292,81 + 5 = 297,81$ eiro (pirms iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieturēšanas).

Par pamatu indeksācijai ņems vērā piešķirto pensijas apmēru, neskatot pie pensijas piešķirtās piemaksas (par apdrošināšanas stāžu līdz 1996. gadam) apmēru, jo piemaksa nav pensijas sastāvdaļa.

Indeksāciju, tāpat kā līdz šim, nodrošinās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA). Piemērojamo faktisko patēriņa cenu indeksu un iemaksu algas indeksu VSAA aprēķināja, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem datiem un Centrālās statistikas pārvaldes statistikas datiem.

RIEBIŅU NOVADĀ

Riebiņu vidusskolas lielās pārmaiņas tuvojas noslēgumam

● Trešdien, kad «Novadnieks» viesojās Riebiņu vidusskolā, strādnieki steidza sakopt izremontēto ēdamzāli un izvietot galdus. Jau nākamajā dienā skolas saime varēja pusdienot gaišajā un skaistajā telpā. Foto: A.Šņepsts

Lai gan jau vasaras vidū pabeigta projekta «Kompleksu risinājumu ieviešana siltumnicefektu gāzu emisiju samazināšanai Riebiņu vidusskolas ēkā» īstenošana, darbu steiga un celtnieki mācību iestādē redzami joprojām. Tiesa, būvniekus neviens nerāj kavēšanās vai neprasmīgas strādāšanas dēļ, kā tas nereti notiek citos objektos — ar pašvaldības atbalstu izglītības iestādē tiek īstenoti citi sen iecerēti un gaidīti uzlabojumi.

Par pozitīvajām pārmaiņām, kas skolā pamazām sākušās pagājušā gada rudenī, no sirds priecājas direktore Ineta Anspoka.

Būs siltums, gaisma un smukums

Enerģijas patēriņa samazināšana apkures un apgaismojuma nodrošināšanai Riebiņu vidusskolā, uzsākot arī siltumenerģijas ieguvu no atjaunojamiem energoresursiem, kopumā sekmējot siltumnicefektu gāzu emisijas samazināšanos — tā pavisam oficiāli skan skolas ēkas renovācijas projekta vispārīgais mērķis. Direktore notiekošo uztver daudz emocionālāk un lepojas, ka gada laikā būs tik daudz padarīts. Viņa stāsta, ka sapnis par lielo siltināšanas projektu kļuvis reāls pagājušā gada novembrī, kad saņemta informācija par piešķirto Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta atbalstu. Savukārt domes deputāti lēma par pašvaldības līdzfinansējuma 25 procentu apmērā piešķiršanu, kas lauku pašvaldībai bija liela summa.

Līgums ar būvniekiem no Rēzeknes parakstīts šī gada sākumā, jau martā tikuši uzsākti būvdarbi. Ļoti paveicās, ka pavasarī bija labi laikapstākļi — bez sniega, lietus un šķīdoņa, tāpēc celtniekiem plānotā darbu gaita netika traucēta un kavēta, atceras direktore. Vispirms uzstādīja zemes siltumsūkņu komplektu ar biomasas apkures katlu. Tas nozīmē, ka līdz āra temperatūrai

minus pieci grādi ēkas apsildīs ar zemessūkņa palīdzību, tērējot elektroenerģiju. Kad laiks kļūs aukstāks, paralēli tiks darbināts biomasas katls ar malku, stāsta Ineta Anspoka. Iestājoties drēgnākam un vēsākam laikam, plānojot jauno apkures sistēmu izmēģināt, ir jāpārbauda arī tas, vai nav kādas sūces, jo telpās uzstādīti jauni apkures radiatori.

Tā kā pavasarī vēl ritēja mācību gads, celtnieki ķērās pie ārdarbiem — ēku sienu, pamatu siltināšanas. Kad skolēni devās vasaras brīvdienās, lielie darbi sākās iekštelpās. Vispirms pilnībā tika nomainīta visa elektroinstalācija un pret efektīvākiem nomainīti apgaismošanas līdzekļi, kas paaugstinās apgaismojuma līmeni un samazinās elektroenerģijas patēriņu. Uzstādīta ventilācijas sistēma un piekarināmie griesti.

Septiņus gadus gaidīts remonts

Direktore izsaka gandarījumu, ka sarunās ar novada domes vadību, deputātiem izdevies vienoties un pašvaldība paņēmusi vēl vienu aizdevumu, lai sakārtotu vairākas ļoti vajadzīgas lietas, uz ko skola cerējusi jau gadiem. Būvfirmas, par kuru skolas vadītāja saka, ka sadarbība ir ļoti produktīva, piekritusi turpināt darbus. Līdz ar to Riebiņu vidusskolas audzēkņiem un pedagoģiskajam personālam top jauna ēdamzāle, arī virtuve būs izremontēta. Citā vietā atradīsies skolas bibliotēkas telpas, kas tagad būs pielāgotas visām prasībām. Kā lielu ieguvumu Ineta Anspoka vērtē to, ka pie sporta kompleksa būs atsevišķas jaunas dušas, tualetes un gērbtuvē. Līdzšinējās iespējas sportistiem pēc spēlēm un treniņiem nomazgāties un sakopties bija minimālas.

Ir vēl kāds ieguvums, teic direktore. Izveidojot jaunu atsevišķu ieeju sporta zālē, sporta bloks ir nodalīts no skolas ēkas. Līdz ar to ir iespēja piedāvāt zāli dažādiem pasākumiem, sacensībām un treniņiem gan pašvaldības sportistiem, gan visiem, netraucējot skolas ikdienu.

Tiek atjaunotas vidusskolas internāta tualetes un dušas abos ēkas stāvos. Tas nozīmē, ka pēc darbu pabeigšanas internāts varēs pildīt dienesta viesnīcas funkcijas, atbilstoši nolikumam un cenrādī arī pelnīt.

«Man kā skolas direktorei no visa paveiktā vislielākais ieguvums ir elektroinstalācijas nomaņa, par ko agrāk uztraucos. Taču emocionāli visvairāk priecājos par to, ka izdevies sakārtot virtuvi un ēdamzāli. Septiņus gadus vadu skolas dzīvi un septiņus gadus esmu regulāri rakstījusi kādu paskaidrojumu pārbaudošajām institūcijām, kāpēc šis vai tas nav kārtībā. Četrdesmit gadu laikā, kopš skola uzcelta, daudz kas bija galīgi nolietojies, tāpēc gribējās atjaunot. Beidzot izdevās», saka Ineta Anspoka.

Mācību gada sākums — pozitīvā noskaņā

Jauno mācību gadu Riebiņu vidusskola uzsākusi gaišāka, siltāka, glītāka un arī ar audzēkņiem bagātāka. Pagājušajā mācību gadā te mācījās 202 audzēkņi, šajā — 230 skolnieki. Savu nelielu pienesumu audzēkņu skaita palielinājumā devusi pavasarī slēgtā Silajāņu pamatskola.

Taču pozitīvs ir arī stāsts par to, ka trešo gadu darbojas vakarskolas un neklātienas programmas. Direktore atzīst, ka programmas kļūstot iecienītas, visi izglītojamie pavasarī veiksmīgi nokārtojuši pārbaudes darbus. Acimredzot reklāma no mutē mutē esot visai iedarbīga, jo šādu audzēkņu pamazām kļūstot vairāk, piesakoties mācīties gribētāji pat no visai attālām vietām — Varakļāniem, Daugavpils un citām. Iespējas tagad ir plašas, arī mācīties var, izmantojot e-vidi, tāpēc nav problēmu dzīvot un strādāt ārzemēs, bet vienlaikus mācīties Riebiņu vidusskolā.

«Turamies un augam,» saka direktore. «Mazajās klasītēs audzēkņu skaits no 10 līdz 18, ir visi klašu komplekti. Tas ir pozitīvi.»

L.Kirillova

Pirmsvēlēšanu laika garlaicība

Tāds garlaicīgs priekšvēlēšanu laiks, nenotiek ne šis, ne tas. Citām reizēm, kad teju teju bija kļāt kārtējās Saeimas vēlēšanas, ko tik visu partijas neizdomāja! I bezmaksas koncertus rīkoja ar «krutu» mākslinieku uzstāšanos, i bantūtes grieza jaunu būvju atklāšanas ceremonijās, kur esošie deputāti un tie, kas vēl tikai kandidēja, varēja grozīties ļaužu priekšā un spožas runas teikt, cik vēlas. Kas tik nav atklāts vietējos novados tieši pirms vēlēšanām! Skaties uz kādu ēku un atminies, — tās atklāšanā augstprātīgu runu teica tautpartijiešu līderis, bet tajā — lepnī zīmējās zaļzemnieku pārstāvis. Vismaz teltis, kurā smukas meitenes dāvina oranžus balonus un konfektes, varētu uzslēt, kā kādreiz, vai onkuļi ar dāvanām skolās, pensionātos, slimnīcās parādītos. Pensionāriem patiktos arī kāds ķinītis bez maksas, lai atcerētos, kā jaunībā uz kino gāja, kad katrā mazā miestīņā bija savs kinoteātris. Balsoja kāds vai nebalsoja par to partiju, kura ar koncertu vai teātra izrādi centās pievilināt atbalstītājus, tas nav svarīgi, bet bezmaksas izklaides palīdzēja vieglāk pārciest to laiku, kad solījumi bira kā no pārpilnības raga, jo tāpat jau visi zina, ka tie — kā ar airi ūdenī rakstīti. A šoreiz — solījumi ir, izklaizi nav. Vai partijas skopas kļuvušas, vai kā? Tik vien kā televizorā reizēm politiskie konkurenti salecās, bet tas vairāk miega uzdzīšanai. Ja vēlētajiem nevar vaigā tikt ar kādu deputāta kandidātu un viņam uzdot riktīgi sāļtu jautājumu, tad nav vajadzības klausīties, kā kandidāti savā starpā ķivējas. Tas jau tāpat redzams entos gadus visu līdzšinējo Saeimu darbā. Avizītes gan parādās pastkastītēs. Ak tavu naivumu un lētticību! Vai tiešām kāda partija vai politiska apvienība, kas nupat kā nodibinājusies, domā, ka varētu iepatīties vēlētajam tikai tāpēc, ka atsūta avizīti, kurā katrs teikums ir solījums: uzlabosim, ieviesīsim, panāksim, sakārtosim.

Jā, švaki šogad ar to zīmēšanos. Tikvien kā vietēja mēroga sporta sacensības vai kāds atpūtas pasākums. Bet pašvaldību administratīvos resursus aizliegts izmantot priekšvēlēšanu aģitācijai. Bez tam ne visai sen valsts kontroles orgāni norādīja, ka gandrīz ikvienā Latvijas pašvaldībā atklāti līdzekļu izšķiešanas gadījumi, kad iedzīvotāju nodokļu nauda tiek izmantota nevajadzīgām lietām. Nu, piemēram, lai nopirktu svētku gājienu. Kādā pilsētā, nerādīsim uz to ar pirkstu, jo varbūt kāds var atpazīt sevi, lai saagītētu iet svētku gājienu un pilsētas tēvi (kandidējot uz Saeimu) varētu palepoties ar iedzīvotāju atsaucību, gājienu nopirka. Tas ir, gājienu dalībniekiem nebija jāpērk ieejas biļetes uz vēlāk sekojošo koncertu. Tie pilsētas iedzīvotāji, kas nepiedalījās gājienu, maksāja pilnu biļetes cenu. Kā reiz par šo gadījumu darbs būtu Valsts kontrolei.

Šajās dienās laikrakstu pirmajās lappusēs Valda Dombrovska portreti. Kā zināms, bijušajam Latvijas premjeram piedāvāts Eiropas Komisijas viceprezidenta amats eiro un sociālā dialoga jautājumos. Jāteic gan, ka tieši ar sociālo jautājumu risināšanu Latvijā viņam negāja nekā. Tie nerisinājās nemaz (lai atceramies medicīnu, bezdarbu, trūcīgos iedzīvotājus krīzes un pēc krīzes gados). Gribas cerēt, ka Eiropas sociālās lietas netiks nolaistas līdz Latvijas līmenim, bet Latvijas sociālie jautājumi tiks pacelti līdz Eiropas līmenim. Tas no vienas puses. No otras puses — Dombrovskis ir devis nepārprotamu signālu tiem, kuri vēl tikai domā, — vai pamest Latviju. Ja bijušais premjers pamet šo zemi, jo Eiropā viņam būs labāks amats un attiecīgi augstāks atalgojums, tad ko gaidīt pārējiem, kam arī Eiropā būs labāks darbs un lielāka alga? Nezin, kā ar citām profesionālajām un lietīšajām īpašībām, bet tas, ka šim cilvēkam nav patriotisma jūtu pret savu zemi, ir skaidrs.

Runājot par šīs nedēļas notikumiem, nevar nepieminēt Ukrainu. Šķiet, ka situācija tur sāk uzlaboties, bezjēdzīgā karošana mitējas. Tā gribas atkal televizijā redzēt kadrus ar labības kombinu plašajās druvās, nevis tankus, kas saārda zemi, noposta mājas. Kā Krievijas valdība paskatīsies acīs tām mātēm, sievām, meitām, kuri tuvinieki krita šajā bezjēdzīgajā karā? 2700 bojā gājušo... Kā vārdā?

Pieredzes braucienā pētīja mājražošanas iespējas

Esošie un potenciālie mājražotāji, kā arī citi interesenti no Preiļu, Livānu, Vārkavas un Riebiņu novada 4. septembrī devās pieredzes apmaiņas braucienā un Pļaviņu, Skrīveru un Kokneses novadiem. Brauciens tika organizēts Valsts Lauku tīkla pasākuma ietvaros un par tajā redzēto stāsta Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Preiļu nodaļas uzņēmējdarbības konsultante Jolanta Augšpūle.

Četri varianti

Brauciena mērķis bija dot iespēju apkārtējo novadu esošajiem un iespējamajiem mājražotājiem savstarpēji iepazīties, gūt pieredzi un praksi pie cilvēkiem, kuri ilgāku vai īsāku laiku samērā veiksmīgi nodarbojas ar ražošanu. Brauciena laikā tika apmeklētas četras saimniecības. J. Augšpūle atzīst, ka tie bija četri atšķirīgi varianti, četras versijas par to, ko mājražotāji var iesākt.

Pļaviņu novadā zemnieku saimniecība «Ozoliņi» nodarbojas ar mājas vīna ražošanu. Zemnieku saimniecība «Janava» gatavo tējas, krēmus, dažādu augu destilātus un garšvielas. Skrīveru novadā zemnieku saimniecība «Ragāres» nodarbojas ar garšaugu audzēšanu un tēju ražošanu, bet SIA «Skrīveru pārtikas kombināts» nodarbojas ar konfekšu ražošanu.

No lopiem — līdz vīna ražošanai

Zemnieku saimniecībā «Ozoliņi» brauciena dalībnieki detalizēti varēja uzzināt par mājas vīna ražošanu. Iepriekš saimnieki nodarbojas ar lauksaimniecību — audzēja lopus. Saprotot, ka tas vairs nav izdevīgi, 2003. gadā uzsāka mājas vīna ražošanu. Ražotnes telpas kādreiz bija kūts, bet pēc atjaunošanas un restaurācijas tās ir ieguvušas pievilcīgu vīna darītavas izskatu.

Vīna darītavā redzama milzīga tvertne vīna pagatavošanai, tās ietilpība ir 12 tonnas. Dzēriens tiek gatavots no vietējiem pro-

● Viena lieta ir nobaudīt konfektes, bet pavisam kas cits — redzēt, kā tās top, un pašiem izmēģināt pirkstu veiklību, ietinot konfektes papīros.

duktiem — āboliem, ķiršiem, rabarberiem, upenēm un citām ogām. «Ja gribat mājas apstākļos pagatavot vīnu,» uzsvēra saimnieks, «svarīgi atcerēties, ka jāiegādājas vīna raugs, nevis jāspiež sula.» Daudzi sāk ar sulaspiešanu un tikai pēc tam sāk domāt par vīna rauga iegādi.

Kamēr vīns nonāk pārdošanā, tas gatavojas divus gadus. Pirmajā gadā rūgšana ir intensīvāka, otrajā gadā rūgšanas process kļūst daudz lēnāks. Dzēriens pamazām tiek gatavots pildīšanai pudelēs vai citās tvertnēs. Saimnieks uzskata, ka Eiropa jau ir piesātināta ar vīniem. Liela daļa eiropiešu domā, ka īsts vīns tiek gatavots tikai no vīnogām. Zemnieku saimniecības «Ozoliņi» produktiem noiets pārsvarā ir Rīgas tirgū, dažādos restorānos un izstādēs.

Krēmi un ziepes no bioloģiskās saimniecības

Izbaudījuši vīnu un vērojuši vīna gatavošanas metodes, braucēji devās pie omulīgās Antas Kučeres zemnieku saimniecībā

«Janava». Kundze viesus sagaidīja ar dziesmu. Klausoties stāstu par dzīves gaitām, secinājām, ka tā saimniecei bijusi smaga un grūta, taču entuziasms bijis lielāks un uzveicis visas grūtības.

«Janava» ir bioloģiskā saimniecība, kas nodarbojas ar tēju, garšvielu, krēmu, ziepju un dažādu destilātu ražošanu. Anta Kučere zināšanas par ārstniecības augu audzēšanu mantojusi no savas mātes un turpina bagātināt arī tagad. Lai gan zemes platības nav lielas, viņa atradusi savu darbības nišu un attīsta ražošanu, rakstot projektus, izmanto iespējas piedalīties dažādās mācībās saimniekošanas pilnveidošanai. Lai savās mājās uzsāktu krēmu un augu destilātu ražošanu, saimniece guvusi noderīgu pieredzi Francijā.

Simtiem garšaugu veidu un augļudārzs

Skrīveru novada zemnieku saimniecība «Ragāres» (īpašnieks Jānis Vaivars) ir bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas un pārstrādes uzņēmums, kurš specializējies ārstniecības augu tēju

un garšvielu ražošanā. «Ragāres» atrodas pasakainā vietā — Daugavas krastā.

Pieredzes meklētāji sākumā apskatījuši, kā pašiem šķitīs, vairāk nekā simts dažāda veida garšaugus — salvijas, raudeni, puķgalvi, kaķumētru, vērmeles, izopu, estragonu, oregano, pētersīļus, puravus un vēl un vēl. Visu nemaz nav iespējams atcerēties. Interesentiem bija iespēja visu izsmaržot, izpētīt un varbūt vēlāk ieviest savā dārziņā.

Saimniecībai ir apmēram vienu hektāru liels augļudārzs, kur aug ābeles, bumbieres, plūmes, kā arī vairāku sugu eksotiskie augļukoki, piemēram, smiltsērķšķi, lieloģu irbenes, melnais plūškoks, ziemeļu kivi, citronliāna utt. Kopumā «Ragāres» ir septiņi hektāri saimniecībā izmantojamās zemes. Maz? Izrādās, pietiek, lai izaudzētu garšvielas, ārstniecības augus, iekoptu augļudārzu, bet ar vienu nosacījumu — zeme rūpīgi jākopj.

Saimniecības produkcija tiek realizēta vienīgi ekoveikalos, jo īpašnieks lielajiem tirdzniecības tīkliem ražojumus nemaz nepie-
dāvā. Pamatojums ir sekojošs —

viss paveikts ar roku darbu un lielu mīlestību, tāpēc tie, kas to ciena, veselīgu produkciju noteikti atrad. Klausoties Jāņa Vaivara teiktajā, guvām pārliecību, ka visas kaites ārstējamas ar augiem, ko paši varam izaudzēt un savākt.

Atjaunoja saldo gardumu ražotni

Pavisam netālu no «Ragāres» atrodas Skrīveru pārtikas kombināts, kur apmeklētājus laipni sagaidīja darbinieces, isumā pastāstīja par uzņēmuma vēsturi un atklāja gardo konfekšu ražošanas recepti. Iepriekš telpās bijusi beķereja, spirta brūzis, bet 1957. gadā aizsākta konfekšu ražošana. Galvenokārt tikusi ražota klasiskā «Gotiņa», konfektes ar riekstiem, sēklām, rozīnēm un korintēm. Visiem saldumiem patika tas, ka ietinamā papīriša iekšpusē bija nodrukāta kāda tautas dziesmiņa. Pieprasījums pēc konfekšu savulaik bijis ļoti liels, bet 1980. gadu beigās ražotne tika slēgta un telpas atstātas novārtā. Tomēr kāds uzņēmīgs cilvēks — Aigars Lūsis — nepieļāva ēkas bojāeju un to privatizēja, lai atsāktu konfekšu «Gotiņa» ražošanu pēc senajām metodēm.

Pašlaik uzņēmumā strādā pieci cilvēki. Tiek ražotas divu veidu konfektes, bet tiek plānota sortimenta dažādošana. Brauciena dalībniekiem pašiem bija iespēja ietīt konfektes. Visiem nācās atzīt, ka tas neizdevās tik ātri un kārtīgi, kā to veica pieredzējušās darbinieces.

Mājupceļā pieredzes apmaiņas brauciena dalībniekiem bija iespēja diskutēt par dienas laikā redzēto un dzirdēto, izvērtēt savas iespējas mājražošanā un izdomāt, kā sākt aktīvāk idejas attīstīt arī mūsu pusē. Apkārtējo novadu mājražotāji īpašu paldies teic Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Aizkraukles nodaļas uzņēmējdarbības konsultantei Valentīnai Becai, kura palīdzēja pieredzes apmaiņas brauciena organizēšanā.

SVARĪGI ZINĀT

Lai radiatoru nomainīta dzīvoklī neradītu problēmas

Tuvojoties rudenim, dzīvokļu īpašnieki aizdomājas par to, lai apkures sezonā mājās būtu pēc iespējas siltāk. Viens no variantiem — nomainīt radiatorus. Kā to pareizi darīt un kas ir jāievēro, skaidro SIA «Preiļu saimnieks» siltumapgādes nodaļas vadītājs Vladimirs Haritonovs.

SIA «Preiļu saimnieks» pieredze liecina, ka daudzas problēmas rada nesankcionēta iekārtā dzīvojamās mājas apkures sistēmā. Daudzi vecos čuguna radiatorus nomainījuši pret mūsdienīgiem un daudz efektīvākiem. Tāda nesaskaņota apkures sistēmas uzlabošana vienā dzīvoklī izmaina patērētā siltuma daudzumu visā mājā. Tādējādi

var gadīties, ka par lielāku siltumu vienā dzīvoklī maksā visi mājās iedzīvotāji.

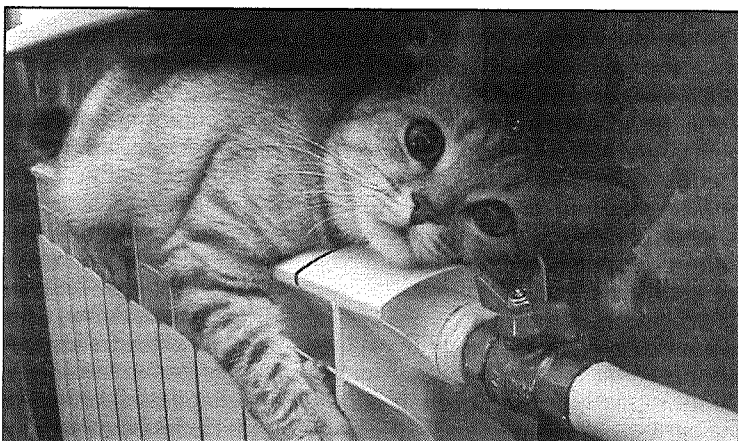
✓ Lai veiktu radiatoru nomainīšanu daudzdzīvokļu ēku dzīvokļos, pirms darbu uzsākšanas ir nepieciešams izstrādāt tehnisko projektu, ko veic sertificēti speciālisti siltumapgādes sistēmu projektēšanā. Tehniskais projekts nepieciešams, lai radiatoru maiņu izpildītu tehniski pareizi un to nomainīta neiespaidotu turpmāko apkures sistēmas funkcionēšanu.

✓ Izstrādātais tehniskais projekts jāaskaņo ar ēkas apsaimniekotāju. Lai pēc saskaņojuma saņemšanas varētu sākt radiatoru nomainīšanu, ir nepieciešams veikt apkures sistēmas attiecīgo

stāvvadu atslēgšanu un iztukšošanu, bet pēc darbu pabeigšanas to pieslēgšanu, uzpildīšanu un remonta laikā skartā posma savienojuma vietu blīvuma pārbaudi.

✓ Ja atsevišķa pārbūve skar kopīpašumā esošo daļu, dzīvokļa īpašniekam nepieciešams saņemt 50% plus viena balss mājas dzīvokļu īpašnieku piekrišanu. Saskaņā ar likumdošanu tas attiecas arī uz radiatoru nomainīšanu. Dzīvoklī nomainīti radiatoru, kaut arī tie iegādāti par īpašnieka līdzekļiem, kļūst par kopīpašuma daļu, ja ēkā izveidota siltumapgādes sistēma, kas funkcionāli saistīta ar visas mājas ekspluatāciju.

Radiatoru nomainīšanu dzīvokļos vēlams veikt līdz apkures sezo-

nas sākumam, pretējā gadījumā būs nepieciešams atslēgt apkuri ne tikai dzīvoklī, kur notiks

darbi, bet arī visiem pārējiem dzīvokļiem, kas atrodas virs vai zem šī dzīvokļa.

Materiālus sagatavoja L. Kirillova

Daudzdzīvokļu mājas iedzīvotāji veic labiekārtošanas darbus

Livānu novada iedzīvotājiem bija iespēja piedalīties Livānu novada domes rīkotajā mazo grantu projektu konkursā Livānu novada pašvaldības līdzfinansējuma saņemšanai.

Pašvaldības līdzfinansējumu saņēma projekts "Labiekārtošanas darbi daudzdzīvokļu mājas Jaunatnes ielā 6 koplietošanas kāpņu telpās un mājas pagalmā Rudzātos", ko koordinē iniciatīvas grupa "Kaimiņi". Iedzīvotāji pateicīgi par to, ka ideja tika atbalstīta, informē projekta dalībniece Iveta Kārkle.

Projekts ir 2013. gadā atbalstītā projekta turpinājums (toreiz tika nomainīti 15 logi koplietošanas kāpņu telpās, veikts kosmētiskais remonts vienā no kāpņu telpām, uzstādīti soliņi pie ieejas). Saņemot Livānu novada pašvaldības atbalstu projektu konkursā šajā gadā, Jaunatnes ielas 6 mājas iedzīvotāji bija apņēmības pilni

pabeigt pagājušajā gadā uzsāktu. Atbilstoši projekta mērķim rosināt novada iedzīvotājus vairāk rūpēties par daudzdzīvokļu māju labiekārtošanu, vairāk ieguldīt sava darba to uzturēšanai — tika veikts kosmētiskais remonts un labiekārtošanas darbi atlikušajās divās daudzdzīvokļu mājas kāpņu telpās, kā arī nomainītas trīs ārdurvis un labiekārtota zaļā zona ar dekoratīviem puķu traukiem pie mājas.

Ar projekta atbalstu kopīgiem spēkiem tika sakārtotas un labiekārtotas Rudzātu pagasta daudzdzīvokļu mājas Jaunatnes ielā 6 koplietošanas telpas. Prieccētas, ka arī pagasta daudzdzīvokļu māju iedzīvotāji kopīgiem spēkiem var paveikt daudz savu māju uzturēšanai kārtībā un labiekārtošanā. Mājas iedzīvotāji ir lepnī par sakārtoto vidi.

● Rudzātieši kopīgiem spēkiem veica remontu koplietošanas telpās.

Miļo tēti, paldies tev par...

Septembra otrajā svētdienā Latvijā tiek atzīmēta Tēvu diena

Pasaulē Tēvu dienas atzīmēšanas tradīcijām ir gandrīz 100 gadi. Tās svinēšana aizsākta Amerikā, un tagad tēviem īpašu uzmanību, atzīmējot Tēvu dienu, izrāda gandrīz visās valstīs. Daudzās valstīs Tēvu dienu pieņemts svinēt jūnija trešajā svētdienā, bet, piemēram, Lietuvā viņus godina jūnija pirmajā svētdienā, Igaunijā un Skandināvijas valstīs — novembra otrajā svētdienā.

Latvijā Tēvu dienas svinēšanas tradīcijas iedzīvinās lēni, tomēr arī tēvi, tāpat kā mātes, ir pelnījuši pateicību par ieguldījumu ģimenes stiprināšanā, par drošu un stabilu pamatu veidošanu zem kājām. Ir svarīgi, lai tā laimes sajūta, ar kādām tētis pirmo reizi paceļ uz rokām jaundzimušo mazuli, nekad nepazūd, lai tā pavada visu mūžu. Bet tam vajadzīgs, lai arī bērni novērtētu viņa rūpes, lai pateiktu paldies, pasniedzot kādu pašgatavotu apsveikumu. Tikpat svarīgi arī pieaugušajiem neaizmirst savus tēvus, kas visbiežāk nu jau ir kļuvuši vectēvi, atcerēties, ko labu dzīvei viņi ir iemācījuši.

Šajās dienās painteresējoties vairākās skolās un bērnudārzos par to, vai tiek gatavoti apsveikumi tēviem, vai viņiem būs veltīts kāds pasākums, vai varbūt pārrunas audzināšanas stundās par tēva lomu ģimenē, atbildes tika saņemtas dažādas. Septembra pirmās nedēļas izglītības iestādēs ir ļoti saspringts periods, kad vēl nav skaidras daudzas lietas par pedagogu tarifikāciju, atalgojumu, bez tam daudz laika paņem gatavošanās «no augšas» diktētiem pasākumiem, kas izskan ar lielu pompu, kā dažādas sportas sacensības vai Eiropas kultūras mantojuma dienas, tāpēc tēvu pieminēšanai nav atradies laiks. Dažās skolās teica, ka Tēvu dienu atzīmēs vēlāk, kad būs garām šīs nedēļas noģales lielie notikumi. Bet, piemēram, Preiļu novada kultūras centrā tēviem veltīts sarīkojums ar jaukām izdarībām un svētku tortes ēšanu jau izskanēja 7. septembrī.

Un tomēr, cerams, ka daudzās un daudzās Latvijas ģimenēs šis svētdienas rīts sāksies ar vārdiem «Miļo tēti, paldies tev par...»

Viena no izglītības iestādēm, kurā bija gatavi stāstīt par savu audzēkņu izdarīgajiem, labajiem, brīnišķīgajiem tētiem un par viņu sveikšanu, izrādījās Preiļu novada Salas pamatskola.

Mēs lepojamies ar saviem tēviem

Mūsu skolas audzēkņu tēvi ir paši labākie, un mēs lepojamies ar viņiem, — pārliecinoši teic Preiļu novada Salas pamatskolas direktore **Valentīna Liniņa**. Salas pamatskolas pedagogi māca bērniem cienīt un godāt savus vecākus — mammu, tēti, vecvecākus. Jau vairākus gadus skola organizē arī Tēvu dienas atzīmēšanu. Pirmajā reizē, kad tēvi saņēma bērnu sagatavotos apsveikumus, uz kuriem bija viņu fotogrāfijas un veltījumi, vienam otram no tētkiem bijusi pirmā dzirdēšana par tādu Tēvu dienu, kā atzīmēšana Latvijā iesākta nesen. Nu tēvu apsveikšana kļuvusi par zināmu tradīciju, un skolēni ik gadu pirms septembra otrās svētdienas skolotāju mudināti gatavo apsveikumus saviem tētiem, ieguldot sirds siltnumu, mīlestību un patiesas jūtas, kas raksturīgas bērnbai. Direk-

tore atklāja, ka pārsteigums skolēnu tēviem būšot arī šogad, bet pagaidām neesot izpauzams, jo citādi, — kas tas būtu par pārsteigumu?

Lūgta pastāstīt par savu audzēkņu tēviem, Valentīna Liniņa teica, ka ar dziļu cieņu un pateicības jūtām varētu nosaukt katru skolēna tēvu, jo viņi aktīvi piedalās skolas dzīvē, atbalsta un palīdz, kur tas nepieciešams. Tas attiecas gan uz tām ģimenēm, kas skolo divas vai vienīgo atvasi, gan uz tām, ar kurām sadarbība turpinās ilgus gadus, jo bērnu pulciņš ir kupls un, kad vecākie beidz skolu, jaunākie tikai uzsāk pirmklasnieku gaitas. Direktore pastāstīja par vairākām ģimenēm un tēviem, ar kuriem skolai izveidojusies cieša sadarbība.

Sešu bērnu, no kuriem pieci pašlaik ir Salas pamatskolas audzēkņi, tētis **Vitālijs Stolipins** pelnījis vislielāko pateicību, jo

regulāri iesaistās skolas dzīvē, bieži izpalīdz ar savu tehniku, ja skolai vajag kaut ko vest, pārvietot. Piemājas saimniecībā audzē dārzeņus, ko regulāri dāvina arī skolai, lai papildinātu bērnu ēdienkarti. Šajā ģimenē tieši tētis ir tas, kas vakaros pēc skolas sagaida ar siltām vakariņām, jo māmiņa strādā algotā darbā. Divi no Stolipinu ģimenes bērniem mācās mūzikas un mākslas skolā, viņiem mācību diena nereti sānāk vēl garāka nekā pārējiem. Ar savu strādīgumu, darba mīlestību, dotā vārda izpildīšanu tētis ir īsts vīrieša paraugs saviem bērniem.

Tikpat kupls pulciņš — sešas atvases — par tēti sauc **Vili Gribustu**. Trīs vecākie Salas pamatskolu jau beiguši, trīs vēl šeit mācās. Ģimene audzē lopus, tāpēc daudz nākas strādāt gan pieaugušajiem, gan bērniem. Lai paēdinātu, apģērbtu, izskolotu

tik kuplu pulciņu, vecākiem ir krietni jānopūlas. Bērni no mazām dienām ir radināti pie darba, viņus raksturo cieņa pret otru cilvēku. Šis īpašības, tāpat kā centību, bērni ieguvuši no saviem vecākiem. Vilis Gribusts noteikti ir pelnījis Tēvu dienā saņemt visirsnīgākos apsveikuma vārdus no saviem bērniem un no skolas.

Ļoti rūpīgs tētis savām trijām atvasēm ir **Aivars Pastars**. Divi bērni mācās skolā, trešais apmeklē pirmsskolas izglītības grupiņu. Aivars interesējas par savu bērnu talantiem, gādā, lai tie tiktu attīstīti, apmeklējot mūzikas un mākslas skolu.

Ceļš uz Salas pamatskolu stipri iestaigāts **Gunāram Rubānam** un viņa ģimenei. No Gunāra četriem bērniem divi skolu jau absolvējuši, bet vēl divi mācās pašlaik. Bērniem iemācīts čaklums. Bez tā neiztik, jo ģimenei ir plaša saimniecība. Gunārs nekad neatsaka skolai, ja ir vajadzība palīdzēt ar savu tehniku, dāsnī dalās ar izaudzētajiem dārzeņiem.

Juris Kodors Salas pamatskolā jau izskolojis divus no saviem bērniem, trešais tajā vēl mācās. Skolā nereti notiek dažādas aizraujošas ārpusklases aktivitātes, kam vajag arī attiecīgu sagatavošanos. Ja vajadzīgs, Juris lasien slotiņas no 20 koku sugām, sagriež klūdžiņas, sagriež un atved velēnas skolas diķa krastu nostiprināšanai. Bērni vienmēr ir piedalījušies olimpiādēs.

Saunas pagasta pārvaldes vadītājs **Raimonds Rubins** aktīvi iesaistās skolas dzīvē, darbojas skolas padomē. Vecākā meita skolu jau absolvējusi, bet jaunākie dviņi vēl mācās. Pedagogi uzteic Raimonda ģimeni par to, ka bērniem no mazotnes tiek iemācīti dažādi darbi. Meita varasas brīvdienās ar traktoru kaimiņiem palīdz siena sagatavošanā, visas trīs atvases daudz

dara vecāku saimniecībā. Neskatoties uz aizņemību, tiek gādāts, lai bērni varētu apmeklēt mūzikas un mākslas skolu. Rubin mājas ciemos laipni tiek uzņemta un pacienāta ar gardumiem vesela klase, bet Mārtiņdienas šašlikiem skolā tētis noziedo pat jēru.

Ivars Kivlenieks, no kura pieciem bērniem divi 9. klasi jau pabeiguši, trīs bērnu tētis **Oļegs Šarigins**, kura vecākā atvase skolu jau absolvējusi, bet divi vēl mācās, trijotnes tētis **Andris Rubens**, kas vienu bērnu jau aizvadījis līdz pamatskolas izlaidumam, viens mācās skolā, bet vēl viens — bērnudārznieka gados, **Ainārs Peisenieks** — tēvs diviem pašreizējiem skolēniem un vienai atvasei, kas skolu jau beigusi, **Konstantīns Čubrevičs**, kura pieci bērni izceļas ar īpašu strādīgumu, — šie tēvi, tāpat kā visi pārējie Salas pamatskolas skolēnu tēvi, un, protams, mātes ir pelnījuši vislielāko cieņu un pateicību par ikdienas darbu, pūlēm un rūpēm, gādājot par saviem bērniem, un par sadarbību ar skolu. Un arī vectēvi, kas savulaik pratuši dēlos ieaudzināt darba mīlestību, goda tikumu, centību, ir cildināmi. Gunārs Rubāns savulaik izaudzis septiņu bērnu ģimenē un no vecākiem pārmanotojis labākās īpašības, ko nodod saviem bērniem. Tikpat lielā ģimenē izaudzis Juris Kodors, un dzīvē viņam daudzkārt palīdzējis tēva padoms. Gunāra un Jura tēvi jau mūžības ceļos. Izpalīdzīgs, labs sarunu biedrs, vectētiņš, kurš vienmēr ļoti interesējas par savu mazbērnu panākumiem ir Raimonda Rubina tēvs **Anatolijs**. Aināra Peisenieka tēvs **Roberts** aktīvi iesaistās skolas pasākumos, seko līdzi, kā aug, mācās un attīstās mazbērni. Salas pamatskolā vectētiņiem un vecmāmiņām tiek rīkoti atsevišķi pasākumi, kuros pateic paldies vecākajai paaudzei.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Raiņa muzejs *Jasmuiža* piedāvā jaunu programmu “Latgalešu kāzu tradīcijas, kāzu un apdziedāšanās dziesmas”

Latgalei, latgalešu valodai, kultūrai, folklorai un ļaudīm jau no bērnības bija īpaša nozīme latviešu izcilā dzejnieka un dramaturga Raiņa dzīvē. Daudzus gadus viņš bija saistīts ar Latgali, kur tēvs nomāja muižas un saimniekoja.

Pastiprināta interese par tautas gara mantām Rainim veidojās tieši studiju gados. Folkloras materiāls vēlāk bagātīgi tiek izmantots viņa daiļradē. Studējot Pēterburgas universitātē, jaunais Rainis interesējās par latgalešu folkloru. Jaunībā, uzturoties Latgalē, topošais dzejnieks vācīs un pierakstīs kāzu dziesmas un apdziedāšanās dziesmas no vietējām teicējām, kā arī uzrakstījis apcerējumu par Višķu pagasta kāzu ieražām, kur aprakstīti rituāli, tradīcijas, izdarības latgalešu kāzās 19. gadsimtā.

Raiņa un Aspazijas muzeja vadītājas vietniece, projekta vadītāja Solvita Brūvere stāsta, ka, pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) mērķprogrammas “Latvijas valsts mežu atbalstītā Latgales kultūras programma 2014” un Kultūras ministrijas atbalstītajam projektam, Raiņa muzejs “Jasmuiža” ir sagatavojis jaunu interaktīvu programmu “Latgalešu kāzu tradīcijas, kāzu un apdziedāšanās dziesmas”, kura no 17. septembra tiks piedāvāta muzeja apmeklētājiem. Projekta ietvaros ir izveidots DVD disks ar trim latgalešu kāzu dziesmām (“Aizguoja sauleite”, “Jau maņi vad”, “Aiz azara maļņi meži”) un 20 apdziedāšanās dziesmām karaoke versijā. Fonogrammas karaoke diskam ierakstīja folkloras kopa “Rūtoj” un tās vadītāja Ilze Rožinska, diska karaoke versiju izveidoja Ivo Draudiņš.

Projekta ietvaros izveidotais karaoke disks būs lieliska iespēja izmēģināt dziedāt latgalešu dziesmas, īpaši tiem, kuri neprot latgalešu valodu, bet atbraukuši uz Latgali, vēlas to dzirdēt un arī iemācīties kādu vārdu latgaliski.

Jaunizveidotā programma sniegs ieskatu latgalešu kāzu tradīcijās, ticējumos, dos iespēju apgūt latgalešu vārdus, kā arī dziedāt kāzu un apdziedāšanās dziesmas.

Jaunizveidotais karaoke disks tiks piedāvāts arī kāzu grupām, kuras apmeklē muzeju savā laulību dienā, kā arī to varēs izmantot ikviens muzeja apmeklētājs.

Jaunās programmas un karaoke diska prezentācija notiks Dzejas dienu pasākumā **17. septembrī plkst. 11.00** Raiņa muzejā *Jasmuiža*. Piedalīsies Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopa “Rūtoj”.

Izstāde “Melnbaltais” no Līvānu stikla muzeja krājuma

No septembra līdz pat decembrim Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centra izstāžu zālē skatāma vēsturiska izstāde no Līvānu stikla muzeja krājuma, informē LMAC kultūras tūrisma organizatore Inita Paegle.

Izstādes ideja ir attēlot stikla trauku garo ceļu no idejas līdz masveida ražošanai, ko pēcāk mēdza ietvert arī fabrikas produkcijas katalogos. Izstādē aplūkojami Līvānu stikla muzeja

krājumā esošā “Melnbaltā” kataloga trauki. Šāda veida katalogi tika izstrādāti, lai veidotu pārskatāmu fabrikā saražotās produkcijas piedāvājumu. “Melnbaltais” katalogs tika izdots 20. gadsimta 80. gadu beigās – 90. gadu sākumā. Katalogā apkopoti Līvānu stikla fabrikas sortimentā esošie šķirnes trauki jeb galda trauki – glāžu komplekti, vāzes, karstvīna trauki, konfekšu trauki no stikla un kristāla.

To visu un vēl vairāk var skatīt izstādē “Melnbaltais” Latgales mākslas un amatniecības centrā līdz šī gada 9. decembrim.

ZIRGA gadā, pirms divpadsmit gadiem

2002. gada septembris

✓ Aglonas bazilikas kora skolai apritēja desmitā gadadiena. Šim pasākumam par godu notika ērgelnieku un kora koncerti, audzēkņi uzstājās ar solo dziedājumiem un klavieru spēli. Notika arī seminārs Latgales mūzikas skolu vadītājiem un citiem mūzikas speciālistiem.

✓ Preiļu novada domes sēdē tika nolemts ņemt aizņēmumu Valsts kasē Preiļu novada kultūras nama kapitālam remontam 100 000 latu apmērā. Nauda bija domāta kultūras nama skatuves tehnoloģijas un apgaismošanas būvdarbiem. Kredītu vajadzēja atmaksāt desmit gadu laikā, dome atmaksu garantēja ar pašvaldības budžetu.

✓ Sīlukalna pagastā ikvienam skolēnam, uzsākot jauno mācību gadu, pašvaldība dāvināja kancelejas preces divu latu vērtībā. Šāda prakse pagastā notika jau ilgāku laiku. Vajadzīgo preču sarakstu sastādīja kļāšu audzinātāji. Pagasta iedzīvotāji sūdzējās par ilgstošu dūmaku, kas apgrūtina elpošanu. Stīkānu sādžā dega kūdrājs. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija pārbaudīja sūdzību. Diemžēl apdzēst zemesdegu gruzdēšanu nebija iespējams, jo trūka ūdens. Purvs dega vairāk nekā desmit hektāru platībā.

✓ Jaunā mācību gada priekšvakarā paplašinātas Rušonas pamatskolas telpas. Savienojot divus korpusus, uzbūvētas telpas pirmsskolas sagatavošanas grupai un vienai bērnudārza grupai.

✓ Turpinājās interneta ierīkošana. Preiļu rajons pašvaldību vienotās informācijas sistēmas projekta ietvaros bija nepārspēts līderis Latgalē, jo ar interneta sakariem 2012. gadā jau bija nodrošināti 95 procenti no rajona teritorijas. Darbi notika Rudzātu pagastā, līdz gada beigām plānoto pasēja arī Sīlukalna un Galēnu pagastos. Sarežģītāk bija Silajānu un Pelēču pagastos, kur kalnains reljefs un bija nepieciešams būvēt sakaru torņus.

✓ «Labajos laikos», — kad demogrāfiskā situācija nebija tik kritiska un nebija sākusies masveida emigrācija uz ārzemēm, kā arī rajons nebija vēl «sagraizīts», rajona sporta klubā «Cerība»

jauno mācību gadā uzsāka 700 audzēkņi.

✓ Notika Līvānu novada domes ārkārtas sēde, kurā pēc iepriekšējā domes priekšsēdētāja atstādināšanas no amata tika ievēlēts jauns domes priekšsēdētājs — Andris Vaivods no Tautas partijas. Šim amatam izklātai balsošanai tika izvirzītas divas kandidāturas — Andris Vaivods un Veneranda Caune. Jaunievēlētais priekšsēdētājs par svarīgākajiem uzdevumiem atzina Līvānu slimnīcas sertifikāciju, ūdensapgādes sistēmas uzlabošanu Rožupē un Turkos, apgaismojuma nodrošināšanu Līvānu ielās.

✓ Aglonas bazilikas kora «Magnificat» četri dziedātāji piedalījās Vispasaules projektā «Vienojošais rekviēms», kas 11. septembrī vienā laikā izskanēja visā pasaulē un bija veltīts 2001. gada 11. septembrī Ņujorkā notikušā terora akta upuru piemiņai. Šajā projektā piedalījās Rīgas kamerkoris «Ave sol», kas šim nolūkam izveidoja kori no 100 dziedātājiem, uzaicinot pārstāvjus no 16 labākajiem Latvijas koriem. No Aglonas bazilikas kora piedalījās četri dažādu balsu pārstāvi: Santa Karīna Oša, Marta Bicāne, Alberts Rūsiņš un Os-kars Tillers.

✓ Ilgstošais sausums bija par cēloni ne vien kūdrāju degšanai, bet radīja grūtības arī lopu audzētājiem, jo akas un dīķi bija izsīkuši, trūka ūdens lopu dzirdināšanai. Dziļurbumu ierīkošana izmaksāja dārgi un tajos gados to reti kurš varēja atļauties. «Novadnieks» apmeklēja Stabulnieku pagastu, kur, pēc pagasta padomes priekšsēdētājas stāstītā, uzskaitē bija 276 akas, un lielākā daļa no tām izsūsējušas sausas. Sausās vasaras sekas un ūdens trūkumu izjuta arī citās vietās. Preiļos ievērojami palielinājās ūdens patēriņš, jo iedzīvotāji to izmantoja arī izkalušo puķu un dārzāju dobiu laistīšanai.

✓ Bija Saeimas vēlēšanu gads, un septembrī «Novadnieka» lappusēs ar dāsniem solījumiem uzstājās visi, kas cerēja tikt ievēlēti jaunajā Saeimā. No Preiļu rajona bija 13 deputātu kandidāti. «Novadnieks» organizēja viņu tikšanos redakcijā, uzdodot jautājums, kāpēc vēlas iekļūt Saeimā un ko tieši darītu

Latvijas, Latgales, Preiļu rajona labā.

✓ Zemessardzes vajadzībām tika iekārtota jauna bāze — tā dēvētajā bijušās agroķīmijas teritorijā. Pirms tam Zemessardzes 35. bataljona izmantotās ēkas kļuva par šaurām. Agroķīmijai piederošās ēkas un zemi Zemessardzes vajadzībām iegādājās Aizsardzības ministrija.

✓ Atdzimšanu piedzīvoja Preiļu parkā esošā kapela. Par valsts un pašvaldības līdzekļiem notika tās fasādes atjaunošana.

✓ 2002. gads Preiļu vēsturē iegājis kā kultūras nama atdzimšanas gads. Kultūras nams tika uzbūvēts 1958. gadā. 1995. gada 2. jūnijā pulksten 16.40 rajona kultūras nama zālē iebruka griesti visā to platībā. Tikai nejausība paglāba no lieliem cilvēku upuriem, jo zālē bija saklāts vakariņu galds visu Latvijas rajonu pašvaldību darbinieku sporta sacensību, kas notika Preiļos, dalībniekiem. Zālē tobrīd neatradās arī tie darbinieki, kas gādāja par sportistu ēdināšanu. Negadījuma pārbaudes komisija secināja, ka kultūras nams bija sērījveida būve, kuras griestu formu — trijstūrveida konstrukciju — saturēja centrālās nesošais stienis (savīce). Laika gaitā tā zaudējusi stiprinājumu, celtniecības terminu valodā runājot, iestājies metāla nogurums. Savīce nonākusi lejā, noraujot līdz visu ap 50 tonnas smago griestu segumu 20 x 13 metru platībā. Lidzekļu trūkuma dēļ septiņus gadus kultūras nams stāvēja neatjaunots. Kultūras aktivitātes notika sarīkojumu zālē Kārsavas ielā, ēkā, kur tagad atrodas Preiļu galvenā bibliotēka. Rekonstrukcijas darbi sākās 2002. gada aprīlī, ēka atjaunotā izskatā tika nodota lietošanai īsi pirms Saeimas vēlēšanām.

✓ Rušonas pamatskolā atklāja jauno sportu zāli, kas tika ierīkota ciemata katlu mājā. Zāles atklāšanas lentīti grieza toreizējais izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškālns. Ministram tā bija 39. sporta zāle, kas Latvijā atklāta viņa darbošanās laikā. Vēl sešas dažādās Latvijas vietās, tajā skaitā Jersikā un Līvānos, zāles tika celtas.

Sagatavoja L. Rancāne
Izmantots 2002. gada «Novadnieka» komplekts

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(15. — 21. septembris)

Auns. Biznesā iespējami strīdi, apvainojumi. Var gadīties, ka no kādas sadarbības vieglāk atteikties nekā novērst nesaskaņas. Izturies pret to kā iespēju kaut ko mainīt savos nākotnes plānos, izvirzīt jaunus mērķus, tikai neļaujies pašapmānam. Domā un rīkojies racionāli. Tavas pūles vainagosies panākumiem, kolēģi un priekšniecība novērtēs paveikto.

Vērsis. Neidealizē cilvēkus, kurus mīli, tad vilšanās un nesaprašanās būs mazāk. Nerīkojies sasteigti, haotiski. Drudzaina rosība neko labu nedos, aizkavēšanās būs neizbēgama, būs grūti sākt īstenot līdz galam. Tādos brīžos izjutīsi lielu nepieciešamību pēc citu atbalsta un palīdzības. Sākot ar svētdienu, laiks piemērots tālākam ceļojumam vai mācībām.

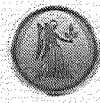
Dviņi. Attiecībās ar tuviniekiem iespējami strīdi, apmāns un vilšanās. Saskaņoties ar grūtībām, var pietrūkt mērķtiecības, līdz ar to būs grūtāk ievirzīt situāciju sev vēlamā gultnē. Patīkamāk būs atrasties ārpus mājas. Tur tu mācēsi panākt to, ko vēlies. Veiksies pārdomāti un labi saplānoto darbi. Vēlāk kāds notikums attiecības ģimenē uzlabos.

Vēzis. Vari pievērsties nekustamā īpašuma pirkšanai vai pārdošanai. Tikai parūpējies, lai tavi labie nodomi netiktu pārprasti. Esi uzmanīgs un precīzs izteiciens, neizplūsti garos paskaidrojumos. Vēlāk iespējas tikt pārprastam samazināsies. Viegli iekarosi apkārtējo simpātijas, iegūsi domubiedrus un ieklausies jaunā kolektīvā.

Lauva. Pārliecības trūkumu nemēģini kompensēt ar dedzīgu rīcību. Nepārvērtē savus spēkus, nešķied velti enerģiju, tiecoties pēc kaut kā neparasta vai tev nepiemērota. Rūpējies par savu drošību. Piesardzīgi izturies pret dažādiem paziņojumiem un rīkojumiem, neizdari pārsteidzīgus secinājumus. Saņemot samaksu par sniegtajiem pakalpojumiem, uzlabosies tava finansiālā situācija.

Jaunava. Svarīgus jautājumus risinot, var traucēt pārlieka kavēšanās pie sīkumiem. Jo filozofiskāka tādos brīžos būs tava attieksme, jo lielākas būs iespējas izvairīties no neapdomīgas rīcības. Ja arī gadās kāda neveiksme, tas nenozīmē, ka tev jāatsakās no augstām idejām un mērķiem. Sākot ar svētdienu, iepatīkies citiem būs vieglāk. Iespējama negaidīta popularitāte vai panākumi.

Svari. Traucēs izklaidība, nosliece uz fantāzēšanu, sapņainība. Nerīkojies bezmērķīgi. Apmaldīsies pat pazīstamā vietā. Stabilitātes pietrūks arī attiecībās. Brīžiem šķitīs, ka ar tevi neviens nerēķinās, taču tad, kad tev tiks pievērst uzmanība, uzskatīsi to par apgrūtinājumu. Brīvdienās izvēlies kļusu, mierīgu atpūtu ģimenes lokā tuvāk dabai.

Skorpions. Vairies no negodīgiem, zagļīgiem cilvēkiem. Izjūtām uzticības vairāk nekā prāta apsvērumiem. Ja iekšējā balss mudina iedziļināties un analizēt, tad tā arī dari. Iegūsi vērtīgas atziņas, kas lieti noderēs brīžos, kad padomu nebūs kam pajautāt. Vēlāk uznāks pasivitātes uzplūdi, taču draugi neļaus laiskoties. Viņi zinās, kā atmodināt tēvi interesi par dzīvi.

Strēlnieks. Bruņojies ar pacietību un savaldību. Daudz enerģijas prasīs gan mājas dzīve, gan darbs un lietišķie darījumi. Sargies no slēptas nelabvēlības un negodīguma. Nezaudē ticību sev, paplašini redzesloku, un tava attieksme pret problēmām mainīsies. Pārmaiņas veicinās tavu izaugsmi, pavērs jaunas iespējas. Piekriti piedāvājumam izmēģināt spēkus kādā jaunā jomā.

Mežzāis. Neesi neiecietīgs un kaprīzs, tad par atbalsta trūkumu sūdzēties nevarēsi. Tiecies pēc taisnīguma ne tikai tad, kad tas ir izdevīgi tev, bet arī tad, kad no tā ieguvēji ir citi. Tava pašizliedzība tiks novērtēta — nostiprināsies tavas pozīcijas darbā, sabiedrībā. Nedēļas beigās velti laiku sevis pilnveidošanai. Apmeklē kultūras pasākumus, izglītojies, dalies pieredzē.

Ūdensvīrs. Lai cik drošs un pārliecināts tu par sevi būtu, tas ne vienmēr palīdzēs izdarīt pareizos secinājumus un pieņemt pareizus lēmumus. Tuvākajās dienās nedodies ārzemju braucienā, nepiekriti glabāt svešus noslēpumus un nevienam neuztici savējos. Vēlāk saprasties ar apkārtējiem būs vieglāk. Atziniņi tiks novērtēta tava profesionālā darbība un ieguldījums sabiedrības labā.

Zivis. Attiecībās diezgan saspringtas. Iemesls — neizlēmība un nepartrauktas šaubas. Netiecies ar cilvēkiem, kas mīl kritizēt un pelt, tu pārlieku jūtīgi uztversi viņu izteikumus. Nedēļas nogalē iespējamas domstarpības naudas dēļ. Neļauj piezāgties neuzticībai. Tavs atbalsts — gadiem ilgusi draudzība.

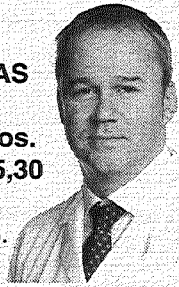
SLUDINĀJUMI, APSVEIKUMS, LĪDZJŪTĪBA

Š. g. 25. septembrī Dr. Ints Ūdris,

SIA "Veselības centrs 4", BALTIJAS VĒNU KLĪNIKAS
vadošais speciālists, asinsvadu ķirurgs, flebologs,
pieņems privātpoliklinikas telpās, Raiņa bulv. 7, Preiļos.
Konsultācija + kāju vēnu sonogrāfija – 36 EUR/ Ls 25,30
(vizītes laiks 15 min.).

Pieņemšana pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni: **65324393**.
www.flebologija.lv

*Ikviena sev esam ceļš,
Pa kuru mums ir jāiet.
Bet tādi ir, kas spēj sev
Citus līdzī vest...*

**Lai pietiek mīlestības,
sirdssiltuma un spēka
arvien jaunās idejas īstenot!**
Jubilārei GITAI SOMEI
mīļš sveiciens
no Aijas un Raimonda
"Lazdānos"

SIA ALNI AS IEPĒRK ZĀGBĀLKUS EUR/m ³		
Garums/ Diametrs	Egļe	
14-17	4,9; 5,5; 6,1	3,7; 4,3
18-24	55	55
25<	72	68
25<	74	70
Garums/ Diametrs	Priede	
14-17	4,9; 5,5; 6,1	3,7; 4,3
18-24	55	55
25<	70	68
25<	72	70

Piegādes vieta: Varakļāni. Ir transports!
SAMAKSA 1 DIENAS LAIKA!
Tel. 64866070, 29806775, 25916403.

**Visa veida traktortehnikas
remonti Rožupē.**
Tālr. 27057570.

IEPĒRK METĀLLŪŽŅUS.
Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

**Z/s „Virši AG” iepērk par
cenām līdz 15 000 EUR/ha un
augstākām neizstrādātus
pieauguša meža īpašumus
un lielas cirsma.**
Strādājam ar starpniekiem.
Samaksa darījuma dienā.
Tālr. 27804000.
E-pasts and808@inbox.lv.

**Sia EURASIA LIVESTOCK PĒRK
SA, LI, BZ, HE, SI tīršķirnes un
krustojuma bulļus un teles**
3-12 mēneši, 200-400 kg
Labas cenas un maksājumu
nosacījumi.
Edgars: 20071499, www.Liellopi.lv

PVC Logi no 15 EUR
Ārdurvis no 99 EUR
Pilns serviss
Bez % kredīts + dāvana
T.28673992 durvistev.lv

SIA JANSSEN LIVESTOCK LATVIA
Iepērk: piena teļus.
Samaksa tūlītēja
vai ar pārskaitījumu.
Tālr. 29698483. Mihails.

17. septembrī z/s pārdos raibus, melnus, brūnus,
pelēkus, baltus (arī Leghorns) jaunputnus (4,5-6
mēn.), dējējvistas, gaiļus. Mob.29186065. Stolderos
7.00, Piliškās 7.10, Raudaukā 7.25, Aizkalnē 7.35,
Pelēčos 7.45, Ārdavā 8.00, Aglonā 8.20, Jaunaglonā
8.30, Aglonas st. 8.45, Kastīrē 8.55, Anspokos 9.05,
Preiļos 9.15, Ančķinos 9.35, Vārkavā 9.45, Rimicānos
10.05, Upmalā 10.20, Vanagos 10.45, Rožupē 11.00,
Līvānos 11.20, Jaunsilavās 11.45, Zundānos 11.55,
Turkos 12.05, Steķos 12.15, Rudzātos 12.25, Priekujos
12.40, L. Anspokos 12.50, Smeļeros 13.00, Polkoronā
13.10, Galēnos 13.20, Sījukalnā 13.30, Stabulniekos
13.50, Plienīnos 14.05, Riebiņos 14.20.

Kur vārdus rast, kas būtu
mierinājums,
Kad negaidot ir pārrauts mūža
gājums
Un ardievas tik daudz kam
jāpateic...
**Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Jutas FADEJEVAS ģimenei,
viņu mūžībā pavadot.**
Preiļu novada dome

**SIA «SENLEJAS» iepērk
liellopus.**
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65322454, 26190124, 26604491.

**SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus,
aitas, zirgus.**
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

**SIA „LATVIJAS GAĻA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.**
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 28761515.

**SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.**
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

**Zviedrijas kompānija pērk
mežus un zemi.**
Tālr. 25644455, 27888826.
e-pasts zviedrijasmezi@inbox.lv

**Kokapstrādes uzņēmums SIA „Cietkoks”
Kandavas pagastā AICINA DARBĀ
lentzāga operatorus un palīgus,
kurinātājus, autokāra vadītājus,
palīgstrādniekus un palīgstrādnieces.**
Ir iespējama dzīvošana uz vietas.
Tālr. 29999449.

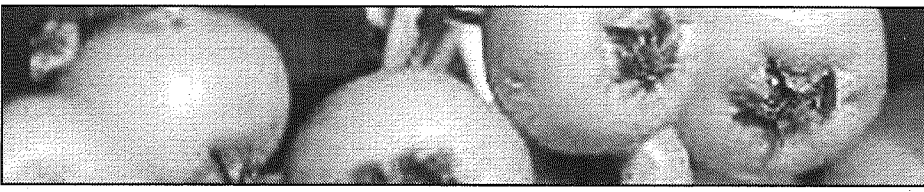
Ņam, ņam – ēdamais pilādzis

Lai kā negribētos, vasara steidzas
projām septiņjūdžu zābakiem, dodot
vietu rudentiņam, bagātajam vīram,
kas savu ierašanos piesaka ne tikai ar
sēnēm mežā, āboliem dārzā un
pamatīgām lietavām, bet arī ar
košiem pilādžu ķekariem ielu malās
un daudzstāvu māju pagalmos.
Tā vien gribētos pastiept roku un
noplūkt kādu ķekaru, lai kāri notiesātu
oranžās ogas, bet prātā iešaujas
sivums, kas piemīt pilādžiem, un roka
neceļas. Gluži citādāks ir stāsts par
ēdamo pilādžu, kura ogas rudenos ir
tikpat gards našķis kā āboli,
bumbieri un plūmes, uzsvēr
Latvijas Stādu audzētāju biedrība.

Ēdamie pilādži ir nelieli koki vai krūmi, kas
sasnieg 3 līdz 15 metru augstumu. Maijā un
jūnijā to zari rotājas ar baltiem, čemuros
sakārtoti sikiem ziedējiem. Sarkanie augļi
ir apaļīgi, diametrā 1-1,5 cm lieli, to mikstums
ir dzeltenš un salds, taču iegādājamas ir arī
dažādas ēdamo pilādžu šķirnes – hibrīdi, kuru
ogas dzirksti dažnedažādās krāsās, turklāt
atšķiras arī koku augstums un vainaga forma.
Pilādži, tajā skaitā ēdamie, pieder rožu dzim-
tai, to latīniskais nosaukums ir *Sorbus aucu-*
paria. Šo augu dzimtene ir Eiropa un Anatolija

Mazāzijā. Ēdamā pilādža "sencis" – parastais
pilādzis – jau izsenis tika izmantots cilvēku
vajadzībām: gan pārtikā, par ko liecina arhe-
oloģiskie izrakumi, gan kā dabas zāles. Ap
1810. gadu tika atklāts parastā pilādža mu-
tants – ēdamais pilādzis, kura augļiem gan-
drīz nepiemita savvaļas pilādžiem tik
raksturīgais sivums. Pēc 1900. gada to kā
pirmo ēdamo pilādžu formu pavairoja un tir-
goja kokaudzētāvās, taču mūsdienās dārzos,
pateicoties selekcijai, aug jau citas šķirnes,
kas priecē gan ar daudz lielākām pilādžogām,
gan neparastu ogu krāsojumu un tiešām pa-
tikamu garšu!

Optimālai attīstībai un augšanai pilādžim
vajadzētu daudz saules gaismas un augstu
gaisa mitrumu. Vislabāk šis koks jutīsies vidēji
smagā, ar humusu bagātinātā mitrā augsnē,
taču pilādzis ir pieticīgs un augs arī parastā
dārza augsnē; vienīgi tad nevarēs sagaidīt
pārāk bagātīgu ogu ražu. Ja plānojat dārzā
stādīt vairākus pilādžus (pilādžim apputek-
snēšanai nepieciešams vēl viens eksem-
plārs), attālums starp stādiem jāizvēlas,
ņemot vērā dēstāmo koku augumu – pun-
duršķirnes dēsta trīs metru attālumā, bet
lielāka auguma kokus vismaz piecu metru at-
tālumā vienu no otra. Pirmajos gados, tāpat
kā tas ir ar ābelēm un bumbierēm, jāpiestrādā
pie spēcīga, bet gaismas caurlaidīga vainaga

veidošanas, jo noēnoti zari ogas neražos.
Regulāri jāizgriež atvases, kuru augšana ar
gadiem mitēsies. Ziemā pilādži gan jāsarģā
no zaķiem, kas apgrauz to mizu gluži kā jeb-
kuram dārza auglīkam. Siltajos gadalaikos
lielākie pilādžogu kārumnieki ir putni, kas var
pasteigties "nolasīt" ražu pirmie. No slimībām
bīstamākā pilādžu stādījumā ir parastā augļu
puve, kas ražu var sabojāt, bet visbīstamākais
kaitēklis – pilādžu tīkkoide.

Pilādžu ogu ražas novākšana norit no au-
gusta beigām līdz pat septembra beigām.
Novācot ogas, tās uzmanīgi jānoplūc ar visu
čemeru. Ražas vākšanu nedrīkst nokavēt,
citādi mitrā laikā ogas saplaisā un pūst.

Dārzā pilādži ļoti labi izskatās stādījumos
kopā ar dažādiem lapu augiem vai skujeņiem.
Tos ļoti labi var kombinēt kopā ar ziedošiem
krūmiem.

Populārākās ēdamo pilādžu šķirnes ir,
piemēram, "Burka", kas ir pilādža un aronijas
krustojums. Šīs šķirnes ogas ir divreiz lielākas
nekā parastajam pilādžim, brūni sarkanas,
saldskābas ar vieglu rūgtumiņu. Koks izaug
līdz divus metrus augsts, tam ir kompakts,
skrajš vainags. Interesanta šķirne ir arī "Kras-

naja krupnaja". Koka vainaga forma ir liela,
zari – nokareni, šai šķirnei ir augsta ražība un
ziemcietība, augi ir ieapaļi, dzeltenīgi sarkani,
lieli un sulīgi. Šķirnes "Nevežinskaja" koka vai-
naga forma ir liela, stāva, tai ir laba ražība un
ziemcietība, augļi ir oranži, līdzīgi savvaļas
pilādžiem, bet bez rūgtuma. Ķiršiem līdzinās
šķirne "Granatnaja" – pilādža un vilkābeles
krustojums, kas ir visizplatītākā ēdamo
pilādžu šķirne. Šīs šķirnes augļi ir tumši sar-
kani, teju ķiršu lielumā, spidīgi, saldskābi,
sulīgi un bez rūgtuma.

Vai jūs zinājāt, ka
● Kaltētas un miltos samaltas pilādžogas ir
dabīgs konservants. Lai ilgāk saglabātu
svaigu rupjmaizi, zviedri un somi malumam
pievieno maltas pilādžogas – maizei tās
piešķir arī specifisku garšu.
● Pilādžogas satur A, P un C vitamīnus,
rūgtvielas un ēteriskās eļļas, kā arī organiskās
skābes – ābolskābi un citronskābi, tāpēc tās
izmanto tautas medicīnā kā ārstniecības
līdzekli.
● No pilādžogām var gatavot zelejas, dže-
mus, vīnu, tējas.

PASMAIDĪSIM

Divas bagātas kundzes operā:
— Klusāk — uvertūra!
— No tādas dzirdu!
Bērnodārza audzinātāja veselu ceturtda-
ļstundu pūlas, lai uzvilktu mazam mei-
tēnam zeķbiksēs. Kad viņa beidzot

atliecas taisni, mazā paziņo:
— Tās nav manas!
Klusībā lādēdama visu pasauli, audzi-
nātāja mokās vēl ceturtdaļstundu, kamēr
zeķbiksēs atkal nostivē nost.
— Tās ir mana brāliņa, — piebilst
meitēns, — tikai mamma tās dažreiz uz-
velk man.
Meita:
— Es nekad nelāpu vīram zeķes. Pērku
jaunas, nav jau tik dārgi. Tas tik vēl trūka,
lai viņš kaut kur novilkto apavus un

atklātos, ka viņam ir lāpītas zeķes!
Māte:
— Muļķe! Gudra meitene izsniedz
vīram cauras zeķes, lai viņš ārpus mājas
nekur neizģērbtos.
Māmiņa tādā balsī uzbrēca dēlēnam
«Met prom kaku!», ka netālu esošie četri
vīrieši nosveda līdz galam neizmēķētās
cigaretetes, bet piektais nez kāpēc atvirzījās
no līdzās ejošās efektīgās blondīnes.
Vasja zināja tikai vienu aizliedzošo ce-

lazīmi — betona bloku šķērsām pāri ce-
ļam. Visas pārējās viņam bija bridinājuma
zīmes.
Mīļākais pie precētas sievas:
— Davai, izmēģināsim kolosālāko pozu!
Tu stāvēsi pie loga, es uzrāpšos uz lustras
un no turienes tev leķšu vīrsū!
— Nē, nē... man papagailis runājošs,
pastāstis vīram!
Papagailis no būriša:
— Nogrieziet man mēli, jo es gribu to
redzēt!!!